

IDEEPANK ÕIGLASE KAUBANDUSE NÄDALA LÄBIVIIMISEKS

Teretulemast õiglase kaubanduse ideepanka.

Siit leiad häid ideid, kuidas tutvustada õiglase kaubanduse põhimõtteid oma koolis, töökohas või lihtsalt sõprade ja pere seltsis. Siit saad kasulikke näpunäiteid ürituse planeerimise, läbiviimise ja kajastamise kohta. Miks mitte kasutada neid ideid õiglase kaubanduse nädalal?

Õiglase kaubanduse nädal oktoobris on iga-aastane teemanädal, mille eesmärgiks on suurendada Fairtrade märgi tuntust ja toodete müüki ning seeläbi parandada arengumaade talunike heaolu. Teemanädal on hea võimalus, et viia läbi toredaid ettevõtmisi õiglase kaubanduse toetuseks. Eestis korraldatakse õiglase kaubanduse nädalat alates 2007. aastast, nüüd samaaegselt Põhjamaadega.

Jälgi täpsemat teavet kodulehelt
www.fairtrade.ee

Õiglase kaubanduse nädal
19.10. – 25.10.2009!

Sisukord:

I Ideepank õiglase kaubanduse nädala läbiviimiseks

Teretulemast õiglase kaubanduse ideepanka 10 põhjust, miks toetada õiglast kaubandust

II Tegutse! Ideid õiglase kaubanduse tutvustamiseks

Tutvusta õiglast kaubandust oma koolis või asutuses

III Näpunäiteid

Kuidas korraldada meeldejäätavat üritust?

Kuidas kasutada õiglase kaubanduse Fairtrade märki?

10 PÕHJUST, MIKS TOETADA ÕIGLAST KAUBANDUST

1. Õiglane kaubandus väärtustab tööd ja töötajaid

Õiglane kaubandus suurendab arengumaade väiketalunike ja istanduste tööliste sissetulekut ja arendab kohalikku majandust. Stabiilne tasu kindlustab parema elu sadadele tuhandetele peredele.

2. Õiglane kaubandus aitab väiketalunikel ehitada tulevikku

Õiglase kaubanduse ühistud saavad lisatulu, mida kasutatakse kohaliku elu edendamiseks. Puhas joogivesi ja võimalus saada arstiabi tõstavad elu kvaliteeti ka kõige vaesemates küldes.

3. Õiglane kaubandus annab lastele hariduse

Õiglase kaubanduse ühistu liikmed saavad suurema sissetuleku abil koolitada oma lapsi ja lisatulu eest ehitada koolimaju, osta vajalikke õppematerjale ja palgata õpetajaid.

4. Õiglane kaubandus keelab lapstööjõu kasutamise

Sajad tuhanded arengumaade lapsed töötavad sunniviisiliselt istandustes ja tööstusharudes, mis toodavad meile igapäevaseid tarbeesemeid, riideid ja toitu. Suur osa lastest on inimkaubanduse ohvrid. Õiglase kaubanduse süsteem tagab, et Fairtrade märki kandvate toodete valmistamisel pole kasutatud lapstööjõudu.

5. Õiglane kaubandus hoolib keskkonnast ja inimeste tervisest

Õiglane kaubandus on keskkonnasäästlik ja inimsõbralik. Tootmises on keelatud paljud tervist kahjustavad taimekaitsemürgid ning tagatud istanduste tööliste kaitsevahendid kemikaalidega kokkupuutel. Paljud õiglase kaubanduse tooted kannavad ka mahemärgistust.

6. Õiglane kaubandus toetab demokraatlikku iseõigsustamist

Õiglane kaubandus võimaldab talunikel ise otsustada oma kogukonna edasise käekäigu üle. Igal õiglase kaubanduse ühistu liikmel on hääleõigus, et otsustada ühistu olulisi küsimusi nagu näiteks lisatulu investeerimine.

7. Õiglane kaubandus annab õnge, mitte kala!

Arenguabi jätab abisaajad passiivseks ja abist sõltuvaks. Õiglane kaubandus ei ole passiivne doonori-abisaaja suhe, vaid solidaarne partnerlus kaubavahetuse abil rikkaste heaoluühiskondade ja vaesete riikide vahel.

8. Õiglane kaubandus on eetilise ettevõtluse lipulaev

Rahvusvahelised tavakaubandusreeglid soosivad rikkaid riike ja suurkorporatsioone. Õiglase kaubandusega toetad vastutustundlikke ja eetilist äri ajavaid ettevõtteid. Üha rohkem suurettevõtteid võtab omaks eetilise äripraktika, sh õiglase kaubanduse põhimõtted.

9. Õiglane kaubandus vähendab maailmas vaesust

Maailma riigid on otsustanud 2015. aastaks vähendada maailmas vaesust poole võrra. Õiglase kaubanduse toodete eelistamine aitab arengumaade tootjatel arendada jätkusuutlikku äritegevust ja seeläbi parandada oma majanduslikku ja sotsiaalset olukorda.

10. Maailm muutub iga ostuga

Sinu rahal on mõjuvõimu – õiglane kaubandus võimaldab Sul teha teadlikke valikuid ja oma raha kulutada targalt. Õiglase kaubanduse toetamisega osaled Sa põnevas ja tänuväärses globaalses liikumises, mis muudab maailma paremaks.

TEGUTSE! IDEID ÕIGLASE KAUBANDUSE TUTVUSTAMISEKS

Kokka maailm paremaks

Enamik Eestis saadaval olevatest Fairtrade märgitoodetest on toiduained. Seega on toidutegemine suurepärane võimalus õiglase kaubanduse põhimõtete tutvustamiseks. Teatavasti on parim tee inimeste südamesse nende kõhu kaudu – paku oma sõpradele, pereliikmetele, kooli- või töökaaslastele õiglase kaubanduse jooke või suupisteid.

Hommikusöök on ideaalne võimalus alustada päeva teadliku maailmakodanikuna. Sobilikud õiglase kaubanduse tooted hommikueineks on tee, kohv, mahlad, kakao. Smuutid on tervislik ja maitsev võimalus päeva alustamiseks. Proovi neid teha õiglase kaubanduse puuviljadest.

Küpseta ise kooki ja kaunista see FAIRTRADE märgiga, lisa õiglase kaubanduse sõnumeid ja paku seda oma ürituse piduliku lõpuroana. Või korralda parima õiglase kaubanduse koogi küpsetamise võistlus, vii läbi heategevuslik võistluskookide müük.

Korralda õiglase kaubanduse retseptide võistlus

Koosta oma retsept, milles kasutad võimalikult palju õiglase kaubanduse tooraineid ja palu see trükkida kohaliku ajalehe või koolilehe vastavas rubriigis. Kutsu ka teisi üles seda tegema ning palu tuntud kokal retsepte kommenteerida või neist parim välja valida.

Esita üleskutse kohvikule või restoranile

Tee kohalikule kohvikule, restoranile, kooli või ülikooli sööklale või oma töökoha toitlustusasutusele ettepanek pakkuda õiglase kaubanduse teed, kohvi, suhkrut ja veini. Julgusta neid kasutama ka õiglase kaubanduse tooteid oma menüü koostamisel ning valmistama eripakkumist just õiglase kaubanduse nädalal. Ehk saad korraldada laiema üleskutse, kus koos sõpradega kutsute naabruskonna kõiki toitlustusasutusi pakkuma vähemalt üht õiglase kaubanduse toodet õiglase kaubanduse nädalal?

Pane tähele!

- Kui Sa ei leia poodidest Fairtrade märgiga tooteid, jäta oma kodupoodi teade sooviga neid rohkem osta. Kutsu oma sõbrad kampa ja jätke selliseid kirju nii paljudesse poodidesse kui võimalik.
- Võta ühendust õiglase kaubanduse esindajaga Eestis – info@fairtrade.ee – ning lepi kokku, kuidas õiglase kaubanduse nädala eel käia poodides Fairtrade märgitooted sildistamas. Nii saab korraldada ka poodide vahel väikese võistluse, kes kõige rohkem Fairtrade märgitooted müüb!

TUTVUSTA ÕIGLAST KAUBANDUST OMA KOOLIS VÕI ASUTUSES

Korralda maailmamuutujate filmiõhtu

Laenuta õiglase kaubanduse teemaline film portaali noorte.maailmakool.ee filmikogust ja korralda filmiõhtu. Lae alla õiglase kaubanduse teemaline esitlus portaalist www.maailmakool.ee ja kasuta seda õiglase kaubanduse tutvustamiseks. Kutsu oma üritusele eestkõneleja, kes saab pärast filmi või esitlust läbi viia arutelu.

Esita maailmaparandaja moešõu

Korralda koolis moešõu, kus on esitletud taaskasutatud või Fairtrade puuvillast valmistatud riided. Kindlasti leidub Sinu koolis innustunud modelle. Neid kes ei soovi end püünel näidata, saavad kaasa lüüa soengute tegemisel, lava, valgustuse ja muusika sättimisel, ning teavitustööga.

Kutsu üritusel esinema või seda toetama Fairtrade märgitooteid müüvaid ettevõtteid ja moedisainereid!

Vaheta tavaline õiglase vastu!

Kutsu inimesi üles vahetama üks oma tavapärase poeost õiglase kaubanduse toote vastu. Näiteks tavasuhkur, vein, tee või kohv Fairtrade märki kandva toote vastu. Kujunda lõbusas stiilis ankeet ja palu see täidetuna endale tagasi saata. Lubaduse andjad avalikusta näiteks kooli või töökoha teadetetahvil.

Proovi õiglast maitset!

Korralda pimemaitmine inimestele, kes pole veel õiglasest kaubandusest midagi kuulnud. Palu neil teha valik õiglase kaubanduse ja tavatoote vahel ning seejärel selgita, miks nad võiksid eelistada esimest teisele. Võta mõned sarnase hinnaga Fairtrade ja mitte-Fairtrade tooted, eemalda pakend ning palu inimestel neid proovida. Koosta uuring välja selgitamiseks milline on populaarseim – loodetavasti on õiglase kaubanduse tooted esimeste seas!

Mängi ausat mängu

Jalgpallis ja teisteski sportmängudes kehtivad ausa mängu reeglid. Need peavad laienema ka väljapoole mänguväljakut - spordikaupade tootmisprotsessile. Tutvusta oma kooli võistkonnale või kohaliku jalgpalliklubile eetilise alternatiivina õiglase kaubanduse jalgpalle ning motiveeri ka teiste spordialade harrastajaid uurima kasutatavate spordivahendite päritolu ja tegema eetilisi valikuid.

Pane tähele!

- Jäta sporditarvete kauplusesse soov osta Fairtrade märgiga sportpalle – kutsu oma sõbrad kampa ja jätke õiglase kaubanduse nädalal selliseid kirju nii paljudesse poodidesse kui võimalik.
- Anna enda tegemistest kindlasti teada õiglase kaubanduse esindajale Eestis, koolilehele, suuremate sündmuste korraldamisel kohalikule ajalehele, meediakanalitele!

**Õiglase kaubanduse nädal
19.10. – 25.10.2009!**

KUIDAS KORRALDADA MEELDEJAAVAT ÜRITUST?

Ürituse korraldamine võib olla väga lõbus, kuid samas ka stressirohke. Millist sündmust sa ka ei korraldaks, kutsu endale abilisi ja alusta planeerimist nii varakult kui võimalik. Koosta nimekiri tegevustest ja tähtaegadest, millal need peavad tehtud saama.

Hea meeskonna korral saad jagada ülesanded liikmete vahel, mis teeb ürituse elluviimise oluliselt lihtsamaks. Mitme inimese kaasamine annab kõigile rohkem teadmisi, oskusi ja kontakte edaspidiseks. Siin on mõned soovitusel oma sündmuse planeerimisel:

Sihid ja eesmärgid

- Sea selged sihid oma sündmusele – mõtle ettevaatlikult ja detailselt läbi mida sa tahad saavutada.
- Proovi seada oma üritusele mõõdetavad eesmärgid – näiteks 50 üritusel osalejat, või 15 inimest, kes andsid Sulle lubaduse osta Fairtrade toodet, või 5 poodi, kes lubasid Sul tulla märgistama oma õiglase kaubanduse tooteid, või 2 meediakajastust sinu korraldatatud ürituse kohta.
- Keda Sa soovid oma üritusele kaasa lööma (sihtrühm), ja mis on parim viis nendeni jõudmiseks?
- Kas Su planeeritud tegevused sobivad inimestele, keda Sa soovid kaasata? Mis on ürituse „nael“?

Aeg ja koht

- Mis on parim kuupäev ja aeg sinu sündmusele? Ega see ei kattu teiste üritustega?
- Kas kuupäev ja aeg on sobivad sinu sihtrühmale?
- Kas koht on piisavalt mugav kohalejõudmiseks?
- Kas seal on vajalikud ruumid planeeritavate tegevuste jaoks?

Teavitus

- Kuidas sa kindlustad, et sa saad inimesed, keda sa tahad, üritusel osalema?
- Kas sa kutsud kindlad inimesed või on see avalik üritus?
- Kus on parimad ja odavamad kohad, kus reklaamida oma üritust?
- Kasuta õiglase kaubanduse ja maailmakooli kodulehtedelt allalaaditavaid teavitusmaterjale – posterid, bännerid jms. www.fairtrade.ee ja www.maailmakool.ee.

Kuidas oma üritusest teistele teada anda?

- Planeeri sündmus nii, et see pakub huvi avalikkusele ja meediale; näiteks võid kutsuda osalema mõne tuntud inimese.
- Vali päev ja kellaaeg millal ajakirjanikud peaksid olema kättesaadaval – ära vali päeva, mil kohalik ajaleht läheb trükki, või hilist pärastlõunast aega kui päevalehtedel tähtjajad kukuvad.
- Lühiduses ja lihtsuses peitub jõud – mõtle välja oma kolm põhipunkti ja anna need võimalikult lihtsalt kuulajale edasi.
- Selgita lihtsalt, mis on õiglase kaubanduse Fairtrade märk ja miks Sina seda toetad.
- Püüa oma üritusele leida hea ja kogenud kõneisik, kes oskab esitada Sinu ürituse meediale selgelt ja kütkestavalt.

Anna meile teada...

Et meedia huvi õiglase kaubanduse vastu järjest kasvab, on hea koondada ülevaadet selle kohta, mida põnevat tehakse üle Eesti või naaberriikides. Kui korraldad põnevat üritust, millest sooviksid avalikkusele teada anda, võta meiega ühendust – info@fairtrade.ee

KUIDAS KASUTADA ÕIGLASE KAUBANDUSE FAIRTRADE MÄRKI?

Fairtrade on rahvusvaheliselt registreeritud kaubamärk ja seda ei tohi kasutada meelevaldselt. Juhend õiglase kaubanduse nädala tunnuslausete ja Fairtrade märgi kasutamise kohta on saadaval allalaaditavana www.fairtrade.ee/materjalid.

Selles juhendis esitatud elemente võib kasutada ilma eelneva kooskõlastuseta. Kõik muud materjalid (näiteks reklaamtahvlid, esitlused, pildid, võrgulehed, hinnasildid), kus on kasutatud Fairtrade märki peavad olema eelnevalt kooskõlastatud Soome õiglase kaubanduse assotsiatsiooniga aadressil sertifiointimerkki@reilukauppa.fi.

Kui Sa ei ole kindel, pöördu õiglase kaubanduse esindaja poole Eestis info@fairtrade.ee.

www.fairtrade.ee/materjalid
www.maailmakool.ee
www.noorte.maailmakool.ee

